

Załącznik do uchwały Nr XV/75/12
Rady Gminy Gościeradów
z dnia 1 marca 2012 r.

PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ DLA GMINY GOŚCIERADÓW NA LATA 2012 - 2013

Spis treści:

I.	WSTĘP	3
II.	UZASADNIENIE REALIZACJI I PROGRAMU	6
III.	CEL PROGRAMU	8
IV.	ODBIORCY PROGRAMU.....	8
V.	METODY PRACY WYKORZYSTYWANE DO REALIZACJI PROGRAMU.....	9
VI.	DZIAŁANIA PLANOWANE W PROGRAMIE AKTYWNOŚCI LOKALNEJ.....	10
VII.	REZULTATY PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ	11
VIII.	FINANSOWANIE PROGRAMU	12
IX.	MONITORING I EWALUACJA.....	12

I. WSTĘP

Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu jest jednym z podstawowych celów polityki społecznej prowadzonej przez rząd we współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego i organizacjami pozarządowymi. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu jest możliwe dzięki budowie systemu aktywnej integracji. Jednym z narzędzi służących realizacji działań na rzecz aktywizacji społecznej jest tworzenie i wdrażanie Programów Aktywności Lokalnej (PAL).

Program Aktywności Lokalnej to szereg działań realizowanych na rzecz aktywizacji społecznej i rozwiązywania problemów społeczności lokalnej. Działania te mają na celu udzielenie wsparcia ukierunkowanego na zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym, zwłaszcza grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rozwój lokalnych inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemów społecznych. Ośrodek Pomocy Społecznej w Gościeradowie już 5 rok realizuje projekt systemowy pt. „*Ośrodek Pomocy Społecznej w Gościeradowie to: Integracja – Aktywność – Pomoc - Sukces*”. Celem głównym projektu jest aktywizacja społeczna, edukacyjna i zawodowa. W latach 2008 – 2011 44 mieszkańców gminy korzystało ze wsparcia:

- doradztwo zawodowe;
- treningi umiejętności kompetencji społecznych;
- szkoleń zawodowych;
- pracy socjalnej.

Dotychczas Ośrodek Pomocy projekt systemowy realizował poprzez zawieranie kontraktów socjalnych z klientami pomocy społecznej. 4 lata realizacji projektu poprzez kontrakt socjalny aktywizuje poszczególne jednostki lecz nie zwiększa zaangażowania społeczności lokalnych i tworzenia poczucia przynależności do danej miejscowości czy grupy społecznej. Zjawisko to jest bardzo ważne w rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie gminy.

Dlatego w latach 2012 - 2013 OPS w Gościeradowie będzie realizował projekt systemowy między innymi poprzez Program Aktywności Lokalnej zwanym w skrócie PAL. Celem głównym programu będzie zwiększenie uczestnictwa klientów ośrodka w życiu społecznym i zawodowym oraz rozwój lokalnych inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Podstawą prawną programu jest art. 110 ust. 10 ustawy o pomocy społecznej zgodnie, z którym rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie pomocy społecznej, opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej.

Program skierowany jest do osób w ramach konkretnego środowiska lub członków danej społeczności. Oznacza to, że w ramach programu można prowadzić działania aktywizacyjne adresowane do osób mieszkających na pewnej przestrzeni, obejmującej obszar Gminy.

Dokument ten stanowi uzupełnienie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów społecznych uchwalonej przez Gminę Gościeradów na lata 2011-2015. Przyjęte w Programie Aktywności Lokalnej koncepcje są zgodne z celami głównymi i operacyjnymi oraz kierunkami działań strategii. Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Gościeradów jest niezbędnym dokumentem do realizacji projektów systemowych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII „Promocja Integracji Społecznej”.

Program Aktywności Lokalnej jest zgodny z założeniami zawartymi w dokumentach strategicznych jak:

- NARODOWA STRATEGIA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ DLA POLSKI
- KRAJOWA STRATEGIA POLITYKI SPOŁECZNEJ NA LATA 2007-2013
- STRATEGIA POLITYKI SPOŁECZNEJ WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2005-2013

- STRATEGIA ROZWOJU POWIATU KRAŚNICKIEGO 2011 - 2015
- STRATEGIA ROZWOJU GMINY GOŚCIERADÓW NA LATA 2007-2015

Cel wdrażania Zasad

Niniejszy dokument stanowi określenie zasad przygotowania, realizacji oraz rozliczania projektów systemowych w ramach Działania 7.1 w Priorytecie VII – *Promocja integracji społecznej*.

Charakterystyka obszaru objętego wsparciem

Gmina Gościeradów jest gminą typowo rolniczą. Mieszkańcy borykają się z narastającym kryzysem i sezonowo wzrastającą stopą bezrobocia. Na koniec 2011 r. w PUP Kraśnik było zarejestrowanych 556 osób (283K i 273M) bezrobotnych. Liczba osób zarejestrowanych w PUP Kraśnik w wieku 18 – 24 lat jako planowana jedna z grup docelowych, uczestników PALu wynosiła 161 osób (97K i 64M), co stanowi 28,96% ogółu. Najczęściej są to osoby o niskim wykształceniu i ograniczonych umiejętnościach zawodowych. Ze względu na niskie dochody mieszkańców naszej gminy wielu młodych ludzi nie może pozwolić sobie na edukację na poziomie wyższym niż posiadane. Rodzice nie są w stanie wspomagać swoich dzieci w procesie edukacji gdyż nie mają na to odpowiednich środków finansowych lub sami mając niskie wykształcenie nie motywują dzieci do podwyższania kwalifikacji. Długotrwałe bezrobocie powoduje ubożenie rodzin, popadanie w nałogi, niewiarę w siebie, rodzi patologię, wchodzenie w konflikt z prawem. Młodzież, która tego doświadcza ma gorszy start życiowy, nie ma warunków ani motywacji do zdobywania kwalifikacji, wzrasta w przeświadczeniu o pokoleniowym korzystaniu z pomocy społecznej. Młodzież nie jest w stanie samodzielnie poradzić sobie z barierami i utrudnieniami jakie stwarzają im własne środowiska, potrzebuje więc wsparcia z zewnątrz w pokonywaniu trudności związanych ze zmianą modelu życia, które

polegało by na uczeniu aktywnych zachowań mogących wpłynąć na poprawę własnej sytuacji i najbliższego otoczenia. Rzadko kiedy młodzi ludzie pomoc mogą uzyskać w rodzinach. Często rodzice sami nie radzą sobie w nowych warunkach ekonomicznych i społecznych.

II. UZASADNIENIE REALIZACJI I PROGRAMU

Program Aktywności Lokalnej jest odpowiedzią na potrzebę wzmacniania społeczności lokalnej i grup społecznych, zwłaszcza młodzieży oraz wspierania ich aktywności w kierunku pokonywania sytuacji trudnych. Założenia niniejszego programu wynikają z analizy problemów społecznych występujących na terenie gminy Gościeradów ale także stanowią uzupełnienie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Gościeradów na lata 2011-2015 gdzie celem strategicznym jest integracja i aktywizacja społeczności lokalnej. Jednym z kierunków działań jest tworzenie infrastruktury dla młodzieży i rozwój środowiskowych form wsparcia.

Wsparciem w ramach PAL zostanie objęta 25 osobowa grupa młodzieży w wieku 15-25 lat pochodząca z rodzin korzystających z systemu pomocy społecznej. Młodzi ludzie wychowujący się i zamieszkujący na wsi znajdują się w gorszej sytuacji ekonomicznej i społecznej niż ich rówieśnicy w mieście. Aby sprostać tym nierównościom młodzież wiejska musi zdobywać wykształcenie i potrzebne na rynku pracy kwalifikacje. Nie jest ona w stanie samodzielnie poradzić sobie z barierami i utrudnieniami jakie stwarza im własne środowisko, potrzebuje więc wsparcia z zewnątrz w pokonywaniu trudności związanych ze zmianą modelu życia, które polegałoby na uczeniu aktywnych zachowań mogących wpłynąć na poprawę własnej sytuacji i najbliższego otoczenia. Istnieje potrzeba wprowadzania do środowisk wiejskich programów aktywizujących, które wspierałyby aspiracje edukacyjne i zwiększały umiejętności społeczne młodzieży. Wielu uczniów pochodzących

z terenów wiejskich ma problemy z adaptacją w szkołach ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych znajdujących się w większych miejscowościach. Ponadto nierzadko osiąga gorsze wyniki w nauce, co spowodowane może być niższym poziomem nauczania w szkołach wiejskich, problemami z przystosowaniem się do nowych wymagań, zmęczeniem związanym z dojazdami do szkoły itp. Konieczność przystosowania się do nowych warunków i sprostaną stawianym wymaganiom powoduje stres i pogorszenie funkcjonowania młodych ludzi. Uczniowie ze wsi są mniej atrakcyjni towarzysko dla nowych grup rówieśniczych, a na spotkania z dawnymi kolegami w swoim miejscu zamieszkania nie mają czasu, co wpływa na ograniczenie kontaktów społecznych. Ma to wpływ na poziom samooceny i wiary w siebie, co z kolei przyczynić się może do małej aktywności i motywacji do poszukiwania pracy.

Głównymi problemami dotyczącymi młodzieży w gminie Gościeradów jest:

- słaby dostęp do zajęć pozalekcyjnych,
- utrudniony dostęp do dóbr kultury i atrakcyjnych miejsc i form spędzania czasu wolnego,
- brak organizacji pozarządowych działających na rzecz dzieci i młodzieży,
- brak wolontariatu,
- małe zainteresowanie ze strony społeczności lokalnej działaniami na rzecz młodzieży,
- niezagospodarowana baza lokalowa umożliwiająca organizację zajęć dla młodzieży,
- słaba motywacja ze strony rodziców do kontynuowania nauki przez dzieci na poziomie wyższym niż posiadane,
- niski status społeczny młodzieży i ich otoczenia.

W związku z powyższym ważnym jest dostarczenie młodzieży wiejskiej umiejętności, które mogą ograniczać niekorzystne skutki przedstawionych zjawisk i zapobiec marginalizacji tej grupy społecznej.

III. CEL PROGRAMU

Celem głównym Programu Aktywności Lokalnej jest aktywizacja społeczna, zawodowa i edukacyjna 25 osobowej grupy młodzieży z gminy Gościeradów poprzez objęcie Programem Aktywności Lokalnej.

Cele szczegółowe:

1. Rozwijanie wśród młodzieży idei odpowiedzialności poprzez integrację społeczną.
2. Podniesienie wiedzy i umiejętności społecznych, w tym umiejętności organizacyjnych grupy młodzieży
3. Podniesienie poziomu samooceny i wiary we własne możliwości wśród młodzieży.
4. Zwiększenie asertywności.
5. Nabycie umiejętności efektywnej komunikacji w grupie i środowisku lokalnym.

IV. ODBIORCY PROGRAMU

Program Aktywności Lokalnej skierowany jest do młodzieży:

- w wieku od 15 do 25 roku życia
- zamieszkałej na terenie gminy Gościeradów
- pochodzącej z rodzin korzystających z systemu pomocy społecznej

Program Aktywności Lokalnej przewidziany do realizacji przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Gościeradowie, w szczególności zakłada pracę z młodzieżą pochodzącą z rodzin korzystających z systemu pomocy społecznej. Program Aktywności Lokalnej przewiduje aktywizację w oparciu o instrumenty aktywnej integracji oraz działania środowiskowe. Realizacja Programu Aktywności Lokalnej pozwoli na rozszerzenie oferty pomocy społecznej dotyczącej młodzieży, jej otoczenia w gminie Gościeradów.

V. METODY PRACY WYKORZYSTYWANE DO REALIZACJI PROGRAMU

W ramach programu przewiduje się zastosowanie:

- 1) **środowiskowej pracy socjalnej** - działania realizowane przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny, mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi,
- 2) **instrumentów aktywnej integracji** - aktywizacja edukacyjna, społeczna, zawodowa, o której mowa w zasadach przygotowania, realizacji rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013.
- 3) **działań o charakterze środowiskowym** – inicjatywy integrujące obejmujące między innymi, wsparcie działań indywidualnych oraz programów środowiskowych np. spotkania z grupami docelowymi, edukację społeczną i obywatelską, debaty, organizowanie i inspirowanie do udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach, w szczególności działania o charakterze środowiskowym, organizowanie i inspirowanie do

udziału mieszkańców w wyjazdach i spotkaniach, poradnictwo prawne i psychologiczne dla mieszkańców gminy Gościeradów.

VI. DZIAŁANIA PLANOWANE W PROGRAMIE AKTYWNOŚCI LOKALNEJ W 2012r.

1. Aktywna Integracja

- a. Zatrudnienie Animatora lokalnego – marzec – grudzień 2012r.
- b. Zorganizowanie 25 osobowej grupy młodzieży w ramach Młodzieżowego Klubu Aktywności i zaangażowania ich otoczenia – marzec 2012 r.
- c. Diagnoza potrzeb i oczekiwań uczestników MKA w zakresie kompetencji psycho – społecznych i edukacyjno – zawodowych – marzec 2012 r.
- d. Działania integracyjne młodzieży – marzec – grudzień 2012r.
- e. Szkolenia edukacyjno-zawodowe wynikające z diagnozy potrzeb – kwiecień – grudzień 2012 r.
- f. Trening umiejętności kompetencji społeczno – psychologicznych – kwiecień – grudzień 2012 r.
- g. Zatrudnienie Asystenta rodziny dla uczestników PAL, ich otoczenia i mieszkańców gminy korzystających z systemu pomocy społecznej – maj – grudzień 2012 r.
- h. Skierowanie i sfinansowanie działań o charakterze edukacyjnym – maj – grudzień 2012 r.
- i. Doradztwo zawodowe- moje mocne i słabe strony, warsztaty z autoprezentacji – maj – grudzień 2012 r.

2. Praca socjalna

Na rzecz prawidłowego funkcjonowania uczestników projektu, ich rodzin i najbliższego otoczenia w środowisku lokalnym prowadzona będzie praca socjalna dokumentowana w oparciu o kontrakty socjalne zawarte z uczestnikami PAL lub członkami ich rodzin. Działania pracowników socjalnych mają na celu wzmocnienie samooceny i poczucia własnej wartości uczestników projektu, nabycie umiejętności komunikacyjnych oraz zmianę postawy z pasywnej na aktywną. Praca socjalna na rzecz uczestników projektu i ich otoczenia będzie prowadzona przez 5 pracowników socjalnych zatrudnionych w OPS.

3. Zasiłki i pomoc w naturze

W ramach PAL możliwe jest udzielenie wsparcia finansowego w postaci wypłaty świadczeń pieniężnych - zasiłki celowe, okresowe i pomoc w naturze, zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej.

4. Działania o charakterze środowiskowym

- a. Wyjazd o charakterze integracyjno – kulturalnym
- b. Spotkania o charakterze edukacyjno-obywatelskim
- c. Utworzenie punktu poradnictwa informacyjno – konsultacyjnego (zatrudnienie prawnika i psychologa) dla uczestników PAL, ich otoczenia i mieszkańców gminy Gościeradów.

VII. REZULTATY PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

1. Wzrost zaangażowania młodzieży - uczestników PAL w życie społeczne gminy.
2. Podniesienie umiejętności społecznych grup zagrożonych wykluczeniem społecznym
3. Nabycie umiejętności społecznych w wyniku uczestnictwa w warsztatach

4. Nabycie nowych umiejętności zawodowych w wyniku uczestnictwa w warsztatach, szkoleniach
5. Zwiększenie motywacji do działania, zdobywania wykształcenia i poszukiwania pracy
6. Poprawa funkcjonowania społecznego i intelektualnego uczestników PAL, ich otoczenia.
7. Integracja młodzieży w ramach Młodzieżowego Klubu Aktywności.

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Realizacja zadań programu będzie finansowana:

- ze środków własnych samorządu terytorialnego zabezpieczonych w budżecie Ośrodka Pomocy Społecznej w Gościeradowie (wypłata zasiłków celowych, okresowych jako wkład własny);
- ze środków pozyskanych z EFS w ramach projektu systemowego realizowanego przez OPS w Gościeradowie pt. „Ośrodek Pomocy Społecznej w Gościeradowie to: Integracja – Aktywność – Pomoc – Sukces” przewidzianych w budżecie projektu na PAL i działania środowiskowe;
- ze środków partnerów i sponsorów.

Budżet PAL będzie każdego roku przyjmowany Zarządzeniem Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej.

IX. MONITORING I EWALUACJA

Monitorowanie działań realizowanych w ramach Programu Aktywności Lokalnej odbywać się będzie systematycznie w trakcie trwania projektu na potrzeby zarządzania projektem oraz podejmowania decyzji. Celem bieżącego monitoringu będzie:

- pomiar osiąganego postępu w projekcie i porównywanie go z założonym planem
- wskazanie na ewentualną potrzebę podjęcia działań korygujących
- pomiar osiąganego postępu w projekcie i porównanie go z założonym planem

Zarówno ocena jak i ewaluacja poszczególnych działań w ramach Programu Aktywności Lokalnej nastąpi po zakończeniu realizacji projektu w danym roku. Dokonuje jej instytucja realizującą projekt – OPS w Gościeradowie.

Sprawozdanie z działań w ramach niniejszego Programu będzie przekazywane Wójtowi i Radzie Gminy Gościeradów w corocznym sprawozdaniu z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Gościeradowie.